روزىقارى ەگىنشىدەن ونەركاسىپ جۇمىسشىسىنا اينالدى

(باسى 1 ـ بەتتە)

روزىقارى ەگىنشىدەن ونەركاسىپ جۇمىسشىسىنا اينالدى، كاسىپتىك شەبەرلىككە يە بولدى، ئىتپتى ورنىقتى كىرىسى بار بولدى.

وتباسىنداعى ئاربىر ادامنىڭ ئىبارىنىڭ سىتەيتىن جۇمىسى، تاباتىن اقشاسى بار بولدى

بىلتىر 11 ـ ايدا روزىقارى سەلبەستىك كووپەراتيۋىنە كەلىپ جۇمىسقا شقتى، ول تىگىن ماشينالىق ىستەتە الاتىندىقتان، كەلە سالا جۇمىسقا ارالاسىپ، قىزمەت ونىمدىلىگى ئىبىرىشاما جوعارى بولىپ، ايىنا ئىبىرتالاي اقشا تاپتى. "ول قىزمەتكە وتە بەلسەندى، كوللەكتيۋ قيمىلدارعا قاتىناسۋدى جاقسى كورەدى، قىزمەتتەستەرىمەن توتەنشە شىعىسىمدى"، ـ دەيدى سەلبەستىك كووپەراتيۋىنىڭ جاۋاپتىسى ماەمەتتۇرسىن ماەۋت.

"تۇراقتى كىرىسىم بولعان سوڭ، كوڭىلىم وتە ورنىقتى. قازىر ۇيدەگى ەكى بالامدى قوسپاعاندا، ئاربىرىمىزدىڭ ىستەيتىن جۇمىسىمىز، كىرىسىمىز بار". بيىل 29 جاسقا كەلگەن روزىقارى ئوزىنىڭ ايەلى مەن شەشەسىنىڭ سەلبەستىك كووپەراتيۋىندە جۇمىس ىستەيتىندىگىن، ايەكە ـ جەزدەسى دە جۇمىسقا يە بولعاندىعىن، ئىنىسى اكەسىنە ەرىپ سالاقشىلىق ىستەپ جۇرگەندىگىن ايتتى.

"اكەم اۋدانىمىزدىڭ سالاقشىسى"، ـ دەدى روزىقارى توتەنشە ماقتانىشپەن. "سالاقشىلىق وڭىرگە بولىنە مە؟"، ـ دەپ سۇرادى ئتىلشى قايىران قالىپ. ماەمەتتۇرسىن كومەكتەسپ تۇسىندىرە جونەلدى: روزىقاريدىڭ ايتپاقشىسى، ونىڭ اكەسىنىڭ قولونەرى كەرەمەت بولعاندىقتان، اۋىل ـ قىستاقتاردا عانا قارسى الىنىپ قويماي، اۋدان قالاشىعىنان دا جۇمىس تاۋىپ ىستەي الادى.

بۇرىن وتباسى ەگىنشىلىككە سۇيەنىپ كۇنەلتەتىن، ايەلى وتباسىندا بولىپ، ئبراز سىر، قوي باعاتىن، قولدارىندا كوپ اقشا بولمايتىن. ال قازىر ايەلى ەكەۋىنىڭ جىلدىق كىرىسى بۇرىنعىدان ئبىر ەسەلەندى.

بۇل سەلبەستىك كووپەراتيۋى بۇرىن مال شارۋاشىلىعىن نەگىز ەتەتىن، 2016 ـ جىلى كىىم ـ كەشىك تىگۋمەن اينالىسىپ، ۇكىمەتتىڭ كومەكتەسپ ـ سۇيەمەلدەۋىندە تاپسىرىس مول بولدى، بۇگىنگى كۇندە 240 جۇمىسشى قىزمەت ىستەيدى، 280 تىگىن ماشينالىنىڭ كوبى توقتاماي جۇمىس ىستەيدى، تىگىلىپ بولعان ەكتەپ كيىمى، سپورت كيىمدەرى قاشقار ايماعىنىڭ اۋدان ـ قالالارىنا ۇزدىكسىز تاسىلىپ تۇرادى.

ماەمەتتۇرسىن روزىقاريدىڭ توتەنشە قۇلشىناتىندىعىن، اۋىر جۇمىستاردى تالاسا ىستەيتىندىگىن، بىلعانىشتى، شارشاتىتىن جۇمىستاردى دا ىستەي بەرەتىندىگىن ايتتى. "قازىرگى قىزمەتىمدى توتەنشە قاستەرلەيمىن، پارتيا مەن ۇكىمەتتىڭ شەبەرلىك ۇيرەنۋىمە جاعداي جاساعاندىعىنا، سوندای ـ اق بىزگە وسىنداي تاماشا جۇمىستانۋ ورايىن جاراتىپ بەرگەندىگىنە العىس ايتامىن"، ـ دەيدى روزىقارى.

ۇيرەنگەننەن كەيىن عانا بۇرىنعى ويلارىمنىڭ قانشالىقتى اقماقتىق بولعاندىعىن ئتۇسىندىم

روزىقارى تىگىنشىلىك شەبەرلىگىن كونەئشار اۋدانىنداعى كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ ـ باۋلۇ ورتالىعىنان ۇيرەندى. "سول كەزدەرى اكە ـ شەشەم ۇيرەنۋگە بار دەپ مازامدى الا بەرگەن سوڭ، سناپ كورمەيمىن بە دەگەن ويمەن باردىم، ىشتەي ەگەر شارت ـ جاعدايى جاقسى بولماسا ۇيرەنبەي كەتپ قالايىن دەگەنمىن". روزىقارى: باۋلۇ ورتالىعىنىڭ ۇيرەنۋ، تۇرمىس ورتاسى جاقسى ەكەن، مۇعالىمدارىنىڭ ئتالىم بەرۋى مەن كوڭىل ئبولۋى ادامدى ئتپىتى دە اسەرلەندىرەدى ەكەن، ـ دەدى.

"اكە ـ شەشەڭىز نەلكتەن سىزگە، ئسوز جوق، باۋلۇعا قاتىناسۋىڭ كەرەك دەگەن ەدى؟"، ـ دەپ سۇرادى ئتىلشى. روزىقارى ولار ۇلدارىن بارعان سايىن جات بولىپ، ئتپتى "قورقىنىشتى" بولىپ بارا جاتقاندای سەزىنگەندىگىن ايتتى.

2015 ـ جىلى روزىقارى ۇشقارى يدەيامەن جۇعىمدالىپ، بىرتە ـ بىرتە بارلىق نارسەنى "مۇسلمانشا، مۇسلمانشا ەمەس" دەپ بولۋگە بولادى دەگەنگە سەنەدى. كەيىن كەلە روزىقارى ينتەرنەتتە وسىنداي ۇشقارى سوزدەردى تاراتادى، سوندای ـ اق "جاپىپاي مۇسلمانشالاندىرۋداي" ۇشقارى يدەيانى ئىس جۇزىندەك تۇرمىستا قولدانادى. ئبىر كۇنى ول قىستاق تۇرعىندار كوميتەتىنىڭ قاسىنان ئوتىپ بارا جاتقاندا، قىستاق كادرلارىنىڭ تۇرعىندارعا حيميالىق تىڭايتقىش تاراتىپ جاتقاندىعىن كورىپ، قىستاق تۇرعىندارىنا العزباي، تاعى قىستاق كادرلارىمەن شارماياقتاسادى.

"حيميالىق تىڭايتقىش پەن' مۇسلمانشىلىقتىڭ' نە قاتىسى بار دەگەندەر ويىڭىزعا مۇلدە كىرىپ ـ شىقپايتىن شىعار، ئبراق سول كەزدەرى مەن وسنداي ويدا بولدىم"، ـ دەيدى روزىقارى. باۋلۇ ورتالىعىنا كىرىپ، نەگىزدىك تۇجىرىمداۋ قابىلدانىپ يە بولعان سوڭ، مۇنداي سوراقى تانىم سۇراعى كوبىكتەي جوق بولدى. بۇل ارادا ول مەملەكەتتە ئبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ئتىل ـ جازۋدى جانە زاڭ بىلمەدەرىن ۇيرەنىپ، كوز ياسى كەڭىپ، جۇرەگىنە ساۋلە ئتۇستى. وتكەندەگى وي دۇنيەسىن الجاستىرعان ۇشقارى سوزدەرىن كۇلكىلى، سوراقىلىق سەزىندى.

روزىقارى بىلاي دەدى: دۇرىس پەن بۇرىستى ايىرا الاتىن بولعان ەكەنسىڭ، جالعاستى قاتەلەسۋدىڭ ئجونى جوق قوي، بۇدان كەيىن ويداعداي ئومىر وتكىزەمىن دەپ ويلاعاندىعمىنان، تىگىنشىلىك شەبەرلىگىن مۇقيات ۇيرەنىپ، قولونەرىمە سۇيەنىپ ئبىر جۇمىس تاۋىپ الايىن دەدىم. "ئتپتى جۇمىس نزدەۋىمنىڭ قاجەتى دە بولعان جوق، وقۋ بىتىرگەندە، جاقىندا مەن تاعى حوتان قالاسىنان جاڭا ئۇي ساتىپ الدىم، مۇنداي تاماشا تۇرمىستى قايدان تابامىن". حوتان اۋدانىنداعى كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ ـ باۋلۇ ورتالىعىنان وقۋ تاۋسقان تاربيەلەنۋشى ابليميت ابدۇللا تاربيەلەۋ ـ باۋلۇ ورتالىعىنداعى سول كۇندەردە، مۇعالىمدارىنىڭ وزىنە سابىرلىلىقپەن مادەنيەت جانە زاڭ بىلمەدەرىن ۇيرەتىپ، ئوزىن ۇشقارى يدەيانىڭ قۇيىنىن تارتىپ شققانىن، سونىڭ ارقاسىندا وتباسىنىڭ بۇرىنعى جىلىلىعى قالپىنا كەلگەنىن، سونىڭ ارقاسىندا بۇگىنگى تاماشا تۇرمىسقا يە بولعاندىعىن ايتتى. امەريكانىڭ شينجياڭعا ساياتىن ايتىلمىس "زاڭ جوباسىنا" قول قويىپ زاڭ ساناتىندا قابىلداعاندىعى جايىندا، ول قاتتى كەكتەنىپ: "امەريكاعا شىندىقتى ەلەمەي، شينجياڭعا كۇيە جاعىپ، ئبىزدىڭ تىنىش تا بەرەكەلى تاماشا تۇرمىسىمزدى مازالاماۋدى ەسكەرتەمىن" دەدى.

"امالىات مىنانى دالەلدەدى: شينجياڭنىڭ زاڭمەن جونگە ساۋ وي جەلىسىنە تاباندى بولىپ، زاڭمەن جونگە ساۋ ئادىلىسىن قولدانىپ، لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ، ۇشقارىلىقتى الاستاۋ كۇرەسىن زاڭ بوينشا ورىستەتۋى شينجياڭدىعى ئار ۇلت حالقىنىڭ حاۋىپسىزدىككە بولعان كوكەي تەستى ارمانىن قاناعاتتاندىرىپ، شينجياڭ قوعامىنىڭ جاراسىمدىلىعىن، ورنىقتىلىعىن قورعادى". شينجياڭ كامالەت ادۋوكاتتىق ئسوتىنىڭ ادۋوكاتى الىمجان امەت بىلاي دەدى: "شينجياڭدىعى ئار ۇلت حالقى ئارقاندای سىرتقى كۇشتىڭ شينجياڭنىڭ الاڭسىز دا ىنتىماقتى تاماشا جاعدايىن قاساقانا بۇلدىرۋىنە استە جول بەرمەيدى، ئبىز اناعۇرلىم تىعىز ىنتىماقتاسىپ، شينجياڭنىڭ قوعامىنىڭ ورنىقتىلىعىن تاباندىلىقپەن قورعايمىز".

تىزە قوسا كۇش سالىپ، وتانىمىزدىڭ شينجياڭىن ئتپتى دە تاماشا ەتپ قۇرىپ شعامىز

6 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى تاڭ اتىسمەن، اقتاۋ اۋدانى ئپىلال اۋىلى سۇلىق قىستاعىنىڭ تۇرعىنى ابدۇكەرىم امەت پەن ايەلى سىىرعا، قويعا جەم سالدى، سىىر ساۋىپ، ئسۇت ساتتى، سودان كەيىن، تاڭعى اس دۇكەننە بارىپ، تاڭعى اس ساتتى، ەرلى ـ زايىپتى ەكەۋىنىڭ كۇننە نەشە ئجۇز يۇان كىرىسى بار.

"مەن ئبىر كەدەيدەن قىستاقتاعى بايۇدىڭ باستاماشىسىنا اينالدىم، علىمي باعىمشىلىق تەحنيكاسىن ۇيرەنە الۋىم، دەربەس شارۋاشىلىق قۇرىپ، تاڭعى اس دۇكەننەن اشىپ، بالامدى داشۇەدە وقىتا الۋىم تۇگەلدەي پارتيا مەن مەملەكەتتىڭ جاقسى ساياساتىنىڭ ارقاسىندا كەلگەن، 'ۇعسۇ، تىىمدەلىك جاساۋ، توعىستىرۇ' بوينشا قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت ادەرەتىنىڭ كومەگىمەن جۇزەگە اسقان. امەريكا جاقتىڭ شىندەقپەن ساناسپاي ساندىراقتاۋىنا استە جول بەرمەيمىز". ابدۇكەرىم بىلاي دەدى: "قازىر اقتاۋ اۋدانىنىڭ جاپىپاي كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋى ۇاقىتتى كەرى ساناۋعا ئوتتى، مەن بايۇدىڭ باستاماشىسى رولىمدى ويداعداي ساۋلەلەندىرىپ، توڭىرەگىمدەگى اۋىلداستارىمدى باعمىشلىق كاسىبىن دامىتۇ ارقىلى كىرىستەرىن ارتتىرۇعا جەتەكتەپ، كوپشىلىكتى جۇددىرىقتاي جۇمىلىپ، مۇنان دا تاماشا تۇرمىس، مۇنان دا تاماشا شينجياڭ ارقىلى امەريكا جاقتىڭ سۇرقيا ماقساتىنىڭ تاس ـ تالقانىن شعارۋعا ۇندەيمىن!"

وسى بىرنەشە كۇندە، شينجياڭ كوركەمونەر تەاترحاناسى ئان ـ بي ۇيىرمەسى كافەدراسىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۋشىسى ميھراي يىسراھيم ۇيىرمەدەگى ارتىستەرمەن بىرگە ادەبىيەت ـ كوركەمونەر نومىرىنە دايىندالىپ جاتتى. ول بىلاي دەدى: شينجياڭ كوركەمونەر تەاترحاناسى ئان ـ بي ۇيىرمەسى 13 ۇلتتىڭ ارتىسىنەن قۇرام تاپقان، ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ ۇلى شاڭىراعى. "مەيلى تۇرمىستا، الدە جەر ـ جەرگە بارىپ حالىق جىرلارىن جيناۋدا بولسىن، مەنىڭ كورگەنىم تۇگەلدەي ۇلتتارىڭ ئوزارا كومەكتەسكەن اسەرلى كورىنىستەرى. ادەبىيەت ـ كوركەمونەر قىزمەتكەرى رەتىندە، مەن ادەبىيەت ـ كوركەمونەر تۇىندىلارى ارقىلى شينجياڭدىعى ئار ۇلت حالقىنىڭ الاڭسىز دا بەرەكەلى تۇرمىسىن بەينەلەپ، ادەبىيەت ـ كوركەمونەردىڭ كۇش ـ قۋاتى ارقىلى امەريكا جاقتىڭ شينجياڭعا قاساقانا كۇيە جاعىپ، داتتاعان سوزدەرىنە باتىل تويتارىس بەرەمىن"، ـ دەدى ميھراي.

"امەريكانىڭ شينجياڭعا ساياتىن ايتىلمىس 'زاڭ جوباسىنا' قول قويىپ زاڭ ساناتىندا قابىلداعاندىعىنا ئبىز جاس ستۇدەنتتەر باتىل قارسى تۇرامىز". شينجياڭ اۋىل شارۋاشىلىعى داشۇەسى جايلىم جانە قورشاعان ورتا علىمى شۇەيۇانىنىڭ وقۋشىسى گۇڭ مىڭشين بىلاي دەدى: "وسى جىلدارى مەن شينجياڭدا تۇىلعان وراسان زور وزگەرىستەردى تەرەڭ سەزىندىم، قالا بارعان سايىن كورىكتەنە ئتۇستى، حالقىنىڭ تۇرمىسى بارعان سايىن جاقسارادى. مەكتەپتە ئار ۇلت اعا ـ ئىنى، ايەكە ـ سىڭلىلەر بىرگە ۇيرەنىپ، بىرگە ەڭبەك ىستەپ، كوپشىلىك انارداڭ دانىندەي تىعىز ۇيىستى. وڭاي ـ وسپاق قولعا كەلمەگەن باقتىتى تۇرمىستى ەشقاندای ادامنىڭ بۇلدىرۇىنە جول بەرمەيمىز! بۇدان كەيىن مەن كاسىپتىك بىلمەدەردى قۇلشىنا ۇيرەنىپ، ئىس جۇزىندەك ارەكەتىم ارقىلى ۇلتتار ىنتىماعىن قورعاپ، ئوزىمنىڭ جاستىق ورالىم مەن قان ـ تەرىم ارقىلى كورىكتى شينجياڭدى كورىكەيتەمىن".

(ئتلشى **جاڭ يانفاڭ**، جازۋعا قاتىناسقان تىلشىلەر **لي لين، يۇي مىڭران، فان حۇڭي، جىڭ جو، سۇي يۇنيان، جاڭ جىلي، ياۋ گاڭ، جاۋ شيا**، پراكتيكانت **ارروح امانباي**)

نەن كەيىن، ئۇيىمنىڭ ىرگەسىنەن ـ اق جۇمىس تابىلدى، ۇيرەنگەن شەبەرلىگىم دە ىسكە جارادى". روزىقارى مۇنى ايتىپ كوزىنە جاس الدى.

جاڭا تەحنيكاعا يە بولۋمەن بىرگە، جاڭا ۇيگە كوشەتىن بولدى

ئسوز اراسىندا، روزىقاريدىڭ ايەلى كۇمىسايىم مامەت تە شارۋاسىن تىندىرىپ، ونى بىرگە ۇيىنە قايتىپ، ئۇيدىڭ اشەكەيلەنۋ جاعدايىن كورىپ كەلۋگە شاقىردى.

كۇمىسايىم جارقراعان رەڭدى شاش قىسقىش تاعىپ، مەرۋەرت سىرعا سالىپ الپتى، تىرناقتارىن بالزامگۇلمەن قىپ ـ قىزىل ىعپ بويايتى. وتكەندە ول بۇلايشا جاسانۋعا باتىلدىق ەتە الماىتىن، سىرتقا شعىپ جۇمىس ىستەۋگە ئتپتى مۇمكىن ەمەس ەدى، روزىقاريدىڭ يدەياسىندا وزگەرىس بولعاننان كەيىن، ونىڭ ەمىن ـ ەركىن جۇرۋىنە مۇمكىندىك تۇىلدى. "باۋلۇ ورتالىعىندا روزىقارى تاعى ئبي كلاسىنا قاتىناسىپتى. بۇرىن ئان ايتىپ، ئبي بيلەۋ، ايەلدەردىڭ سىرتقا شعىپ جۇمىس ىستەۋى دەگەندەردى ول مۇلدە قابىلداي الماىتىن ەدى، قازىر توتەنشە قولدايدى"، ـ دەيدى كۇمىسايىم.

روزىقارى الدىمەن قازىرگى ئوزى ىستەتپ وتىرعان ماشينانى تىلشىگە كورسەتۋگە اسقتى. بۇل ئبىر وتە ۇلكەن سەح بولىپ، دوعاشا لاپاسقا جاباتىن ىلعالدىق ساقتاۋ جارعامەن وندىرەدى ەكەن. "مۇنىڭ شىكىزاتى تۇگەلدەي كىىم ـ كەشەك وندىرۇدەن اسقان جاراقسىز زاتتار، بۇل دەگەنىڭىز اسقان سۇڭعىلالىق قوي!"، ـ دەيدى ول قۋانا.

بىلتىر جىل ايعاندا لاپاس جارعامەن ئوندىرۇ جەلىسى ىسكە قوسىلعاننان كەيىن، ول ئبىرىنشى بولىپ جاڭا ماشينانى ىستەتۋدى ۇيرەنۋگە تىزىمدەلىپتى، ىشكى وڭىرلەردە وندىرىگەن زاۋودتىڭ تەحنيكتەرى كەلىپ تەحنيكا ۇيرەتكەندە، 5 ادامنىڭ اراسىندا ونىڭ بلگەرىلەۋى ەڭ تەز بولادى. "جۇمىس قالپىنا كەلگەننەن كەيىن، مۇعالىم قايتا كەلىپ ئبزدى بايقاپ كورىپ، مەنىڭ تەز تۇسىنگەندىگمدى، ىستەتۋ تەحنيكامنىڭ جاقسى بولعاندىعىن ايتتى"، ـ دەيدى روزىقارى.

روزىقارى تەز ارادا كوشەتىن بولىپ جاتىر. بۇرىن ول اكە ـ شەشەسىمەن بىرگە تۇرمىس كەشىرەتىن، جۇتقان بەرى سالىپ قويعان بەيقۇت ئۇيىن اشەكەيلەتىپ، ەندى ئۇي جيھازدارىن تاڭداپ ئجۇر. ول ينتەرنەتتەگى نۇسقالارىن كورىپ، ساتىپ الا السا الىپ، ساتىپ الا الماسا ئوزى جاسايدى ەكەن.

ئتلشى ولارعا ەرىپ ۇيلەرىنە بارىپ كوردى، ئۇيدىڭ قابىرعالارىنا ادەمى رەڭ بەرىلىپتى، ول ينتەرنەتتەن قىزىل رەڭدى ئۇي جيھازدارىن كورىپ ۇناتىپ قالىپتى. ئتلىشىنىڭ كوزىنە بوياۋلاردىڭ قانقتىق دارەجەسى نەداۋىر جوعارى سەكىلدەنگەنمەن، ئبراق روزىقاريدىڭ باسىنا كەلگەن تاماشا تۇرمىسىنا دەگەن قۋانىشتى كوڭىل كۇيىنە باپ كەلەتىندەي كورىندى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ۇشقارىلىقتى الاستاۋ تاجىريبەلەرىنەن ۇلگى الۋ ـ قابىلداۋ نەگىزىندە، "ئبىر جاعىنان، سوققى بەرۋدى يگەرۋگە، ەندى ئبىر جاعىنان، الدىن الۋدى يگەرۋگە" تابىاندى بولىپ، زورلىقتى كۇش لاڭكەستىك قىلمىستارىنا زاڭ بوينشا قاتاڭ سوققى بەرۋمەن بىرگە، ئتۇپ قاينارىنان جونگە سالۋدى وىستەتۋگە دە باسا ئمان بەرىپ، تاربيەلەۋ ـ باۋلۇ ورتالىعن زاڭ بوينشا قۇرۇ ارقىلى ۇشقارىلىقتى الاستاۋ قىزمەتىن وىستەتتى. قاتىستى شارالار ەلمىزدىڭ زاڭىنا ۇيلەسىمدى بولىپ قانا قالماستان، جۇڭگونىڭ حالقارالىق قوعامنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ جانە ۇشقارىلىقتى الاستاۋ دارىپتەمەسىن تىاناق تاندىرۇنىڭ ناقتى قادامى مەن بەينەسى، ول كورنەكتى ونمىدىلىككە قول جەتكىزىپ، ئدىنى ۇشقارىلىقتىڭ جۇعمداۋىنا ۇشراعان، زاڭعا قايشى جەڭىل قىلمىستى ارەكەت وتكىزگەن ادامدارىدى ەڭ جوعارى شەكتە قۇتقارىپ، لاڭكەستىك، ۇشقارىلىق ئوسپ ـ ئوربيتىن توپراقتى ەڭ جوعارى شەكتە جويىپ، ازاماتتارىدىڭ نەگىزگى ۇققتارىنىڭ زيانكەستىككە ۇشىراماۋىن ەڭ جوعارى شەكتە قامتاماسىز ەتتى.

ۇزاق ۇاقىتتان بەرى، امەريكا جاق جۇڭگونىڭ شينجياڭىندا تۇىلعان ادامزاتقا، قوعامعا، وركەنيەتكە قارسى زورلىقتى كۇش لاڭكەستىك ارەكەتتەرى جوننىندە كەرەڭ، ىلقاۋ بولىپ، كورە تۇرسا دا كورمەسكە سالىندى. قازىر شينجياڭدىعى ئار ۇلت حالقى ىنتىماقتاسا كۇرەس جاساپ، رەفورمانىڭ، داۋىدىڭ جەتىستىكتەرىنەن بىرگە يگىلىكتەنىپ، ئارقايسى ۇققتارى زاڭ بوينشا قامتاماسىز ەتىلىپ وتىر، ادامدىق ۇقىق جاعدايى تاريحتاعى ئارقاندای كەزدەگمەن سالىستىرۇعا كەلەمەيتىندەي جاقسى. امەريكا جاق ايتىلمىس "زاڭ جوباسىن" شعارىپ، شينجياڭنىڭ قوعامدىق كەلەلى جاعدايىنىڭ ورنىقتىلعى، ادامدىق ۇقىق ىستەرىنىڭ العا باسۋى سياقتى وبيەكتيۋ شىندىقتاردى ەلەمەي، شينجياڭنىڭ زاڭ بوينشا قولدانعان لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ، ۇشقارىلىقتى الاستاۋ شارالارىن سۇرقيا لىقپەن جازعىرىپ، كۇيە جاقتى، جالا جاپتى. امەريكا جاقتىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ، ۇشقارىلىقتى الاستاۋ ماسەلەسىندە "قوس ولشەم" قولدانۋدى، تۇپتەپ كەلگەندە، لاڭكەستىكتى، ۇشقارىلىقتى قورعاشتاعاندىق، رىقتا جىبەرگەندىك، بۇل حالقارالىق ئمورال مەن ادامزاتتىڭ ۇجدانىنا اۋىر قايشى، ئسوز جوق، دۇنيە جۇزىندەگى ادامدارىدىڭ جيىرەنىشىن قوزدىرادى.

قازىر شينجياڭدا ئۇرتىس 3 جىلدان استام ۇاقىتتان بەرى، زورلىقتى كۇش لاڭكەستىك دەلوسى (وقيعاسى) تۇىلمادى، ۇشقارىلىقتىڭ سنالاپ كىرۇى ئونمدى شاۋجايلانىپ، قوعامدىق اماندىق جاعدايى كورنەكتى جاقسارىپ، ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تابىس سەزىمى، باقىت سەزىمى، حاۋىپسىزدىك سەزىمى كورنەكتى كۇشەيدى. امالىات شينجياڭنىڭ لاڭكەستىكە قارسى تۇرۇ، ۇشقارىلىقتى الاستاۋ شارالارىنىڭ ونمىدىلىگىنە قول جەتكىزگەندىگىن دالەلدەدى. 2018 ـ جىلى 12 ـ ايدىڭ سوڭىنان بەرى، بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ ئمانساپتىلارى، شەتەلدەردىڭ جۇڭگودا تۇراتىن ەلشىلەرى، قاتىستى مەملەكەتتەردىڭ جەنەۋاداعى تۇراقتى ۇاكىلدەرى، اقپارات قۇرالدارىنىڭ تىلشىلەرى جانە ئدىنى ۇيىمدار سياقتى 70 نەشە كەزەك توپ ـ گرۇپپا، 90نان استام مەملەكەتتىڭ 1000نان استام ادامى شينجياڭعا كەلىپ ارالادى، ساپارلادى. ولار جاپىپاي مىنالاردى ئبىلدىردى: امەريكانىڭ ايتقانىنان مۇلدە باسقاشا ەكەندىگىن ئوز كوزىمىزبەن كوردىك، شينجياڭنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ، ۇشقارىلىقتى الاستاۋداعى ئادىس ـ امالدارى بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ لاڭكەستىككە سوققى بەرۋ، نەگىزگى ادامدىق ۇقىقتى قورعاۋ باس ماقساتى مەن پرينسيپىنە ۇيلەسەدى، تولىق تۇراقتاندىرۇعا جانە ۇيرەنۋگە، ۇلگى الۋعا تاتيدى. مۇنان امەريكا جاقتىڭ ايتىلمىس شينجياڭ "ادامدىق ۇقىققا اۋىر سۇعاناقتىق جاسادى" دەۋىنىڭ بۇكىلدەي ساندىراق ەكەندىگىن كورۇگە بولادى، شينجياڭنىڭ لاڭكەستىكە قارسى تۇرۇ، ۇشقارىلىقتى الاستاۋىنا ونمىدىلىگىن دالەلدەدى. نازاردى "ەكدەن تارتقىرماۋعا، ۇشتى قامتاماسىز ەتۋگە" شوعىرلاندىرىپ، ئتۇيىندى وڭىرلەر مەن ئتۇيىندىدى ماسەلەلەردەن كوز جازباي، ماسەلەنى باعدار ەتۋگە تاباندى بولىپ، شالاعايلىقتاردى جاپىپاي تەكسەرىپ، كەم ـ كەتىگىن تولتىرىپ، ولقىلىقتارىدى تولقتاۋدى، ئالسىز تۇستاردى كۇشەيتۋدى جەدەلدەتىپ، ەسكەرۇسز ورىن قالدىرماۋدى، قالتارىس جەر قالدىرماۋدى ورىنداۋ كەرەك. قايتالاي كەدەيلەسۇدەن ساقتانۋدىڭ باقىلاۋ ـ تەكسەرۇ ساقتاندىرۇ مەحانيزمىن كەمەلدەندىرىپ، اقاۋسىزداندىرىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋدىڭ ئرى ساندى مالىمەت تۇعىرى رولىن ساۋلەلەندىرىپ، تۇعىردىڭ يقۇاتىن جاقسارتىپ، "دەر كەزىندە باقىلاۋ ـ تەكسەرۇ، ئدال ۇاعىندا ساقتاندىرۇ، كەدەيلەسپەگەندەردى دەر كەزىندە ساقتاندىرۇ" كەرەك. ئتۇرلى شارالاردى قاتار قولدانىپ سىرتقا شعىپ جۇمىس ىستەۋ قىزمەتىن ويداعداي ىستەپ، تۇتىنۇ ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋدى تىڭعىلىقتى ورىستەتىپ، قونىس جاڭالاپ، كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋدىڭ سوڭعى سۇيەمەلدەۋ قىزمەتىن جالپى بەتتىك ويداعداي ىستەپ، ماسەلەلەردى تۇرلەر بوينشا رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدى بلگەرلەتىپ، رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدىڭ ناقتى ونمىدىلىگىنە شنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك.

ئماجلىس مىنانى باسا دارىپتەدى: ىندەتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ مەن كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋ قىزمەتىن ئبىر تۇتاس جوسپارلاپ، ىرىقتىلىقپەن جاۋاپكەرشىلىك ارقالاپ، ىسكەرلىك كورسەتپىن، ىندەتتىڭ نەقىلىنان ارىلتۇعا جاپىپاي كۇش سالىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋدىڭ ساپالى، بايداندى بولۇىنا، تاريح پەن امالياتتىڭ سىننان ئساتتى وتە الۋىنا شنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك.

(باسى 1 ـ بەتتە)

العا باسۋىنا كۇللى الەم كۇا بولىپ وتىر، جۇڭگو مەن امەريكانىڭ جاڭا تيپتى ايدارشا ۇيرۇس وكپە قابىنۇ ىندەتىنە ۇستاناعان پوزيتسياسىن سالىستىرىپ ـ اق ئبارىن انىق بايقاۋعا بولادى. جۇڭگو ۇكىمەتى ئارقاندای بوداۋ بەرۋدەن تايىنباي بۇقارانىڭ ئمىرىن قۇتقاردى، شينجياڭ دا علمي ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ شارالارىن قولدانىپ، ىندەتتىڭ ئورشۇىن ئورنىمدى بوگەپ، ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ دەنساۋلىعىنا، ئومىرىنىڭ حاۋپسىزدىگىنە ەڭ جوعارى شەكتە كەپىلدىك ەتتى. امەريكا ۇكىمەتى شينجياڭعا كەلىپ، سول جەردىڭ وزىندە تەكسەرىپ، ئوز كوزدەرىمەن كورگەنى. امەريكانىڭ ادامدىق ۇقىقتى قورعاۋدى جەلەۋ ەتىپ، كوپە ـ كورنەۋ وتىرىك ايتۋى تەك قانا ابىروي توگىلەر ىسكە ئوزىن ۇرىندىرادى، مۇنان بارلىق ادال نىيەتتى جانە ادەلتشىل ادامدار، ئسوزسىز، جيىرەنەدى.

"مەن ئدارى ـ دارەمەك سەرىكتەستىگىندە جۇمىس ىستەيمىن، ايلىق كىرىسىم 5000 يۇاننىڭ ۇستىندە. اكە ـ شەشەمنىڭ زەينەتكەرلىك ەڭبەكاقىسى بار، قىزىم 9 ـ ايدا بالاباقشاعا بارادى، جاقىندا مەن تاعى حوتان قالاسىنان جاڭا ئۇي ساتىپ الدىم، مۇنداي تاماشا تۇرمىستى قايدان تابامىن". حوتان اۋدانىنداعى كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ ـ باۋلۇ ورتالىعنان وقۋ تاۋسقان تاربيەلەنۋشى ابليميت ابدۇللا تاربيەلەۋ ـ باۋلۇ ورتالىعنداعى سول كۇندەردە، مۇعالىمدارىنىڭ وزىنە سابىرلىلىقپەن مادەنيەت جانە زاڭ بىلمەدەرىن ۇيرەتىپ، ئوزىن ۇشقارى يدەيانىڭ قۇيىنىن تارتىپ شققانىن، سونىڭ ارقاسىندا وتباسىنىڭ بۇرىنعى جىلىلىعى قالپىنا كەلگەنىن، سونىڭ ارقاسىندا بۇگىنگى تاماشا تۇرمىسقا يە بولعاندىعىن ايتتى. امەريكانىڭ شينجياڭعا ساياتىن ايتىلمىس "زاڭ جوباسىنا" قول قويىپ زاڭ ساناتىندا قابىلداعاندىعى جايىندا، ول قاتتى كەكتەنىپ: "امەريكاعا شىندىقتى ەلەمەي، شينجياڭعا كۇيە جاعىپ، ئبزدىڭ تىنىش تا بەرەكەلى تاماشا تۇرمىسىمزدى مازالاماۋدى ەسكەرتەمىن" دەدى.

"امالىات مىنانى دالەلدەدى: شينجياڭنىڭ زاڭمەن جونگە ساۋ وي جەلىسىنە تاباندى بولىپ، زاڭمەن جونگە ساۋ ئادىلىسىن قولدانىپ، لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ، ۇشقارىلىقتى الاستاۋ كۇرەسىن زاڭ بوينشا ورىستەتۋى شينجياڭدىعى ئار ۇلت حالقىنىڭ حاۋىپسىزدىككە بولعان كوكەي تەستى ارمانىن قاناعاتتاندىرىپ، شينجياڭ قوعامىنىڭ جاراسىمدىلىعىن، ورنىقتىلىعىن قورعادى". شينجياڭ كامالەت ادۋوكاتتىق ئسوتىنىڭ ادۋوكاتى الىمجان امەت بىلاي دەدى: "شينجياڭدىعى ئار ۇلت حالقى ئارقاندای سىرتقى كۇشتىڭ شينجياڭنىڭ الاڭسىز دا ىنتىماقتى تاماشا جاعدايىن قاساقانا بۇلدىرۇىنە استە جول بەرمەيدى، ئبىز اناعۇرلىم تىعىز ىنتىماقتاسىپ، شينجياڭنىڭ قوعامىنىڭ ورنىقتىلىعىن تاباندىلىقپەن قورعايمىز".

تىزە قوسا كۇش سالىپ، وتانىمىزدىڭ شينجياڭىن ئتپتى دە تاماشا ەتپ قۇرىپ شعامىز

6 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى تاڭ اتىسمەن، اقتاۋ اۋدانى ئپىلال اۋىلى سۇلىق قىستاعىنىڭ تۇرعىنى ابدۇكەرىم امەت پەن ايەلى سىىرعا، قويعا جەم سالدى، سىىر ساۋىپ، ئسۇت ساتتى، سودان كەيىن، تاڭعى اس دۇكەننە بارىپ، تاڭعى اس ساتتى، ەرلى ـ زايىپتى ەكەۋىنىڭ كۇننە نەشە ئجۇز يۇان كىرىسى بار.

"مەن ئبىر كەدەيدەن قىستاقتاعى بايۇدىڭ باستاماشىسىنا اينالدىم، علىمي باعىمشىلىق تەحنيكاسىن ۇيرەنە الۋىم، دەربەس شارۋاشىلى